

Regeringen, Näringsdepartementet

Uppdrag att bereda en ansökan om tillstånd enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln att undersöka havsbotten på svensk kontinentalsockel i Östersjön

Ärendet

Cinia Group Oy (tidigare Corenet Oy och hädanefter benämnt Cinia eller bolaget) har hos regeringen ansökt om tillstånd att undersöka havsbotten på svensk kontinentalsockel i Östersjön. Undersökningarna avser genomförande av projekterings- och utredningsarbeten och syftar till att fastställa bottenförhållandena och geofysiska förutsättningar inför utläggning av planerad fiberoptisk undervattenskabel på havsbotten. Resultatet från undersökningarna utgör underlag för bedömning om den lämpligaste sträckningen inom den sökta undersökningskorridoren inklusive ett begränsat område i södra Östersjön samt lämplig installationsteknik. Cinia vill utreda möjligheterna för att utöka kapaciteten för höghastighetsdatatransport från Finland till kontinental-Europa. Projektet är initierat av Finlands regering. Den planerade länken utgörs av en armerad fiberoptisk kabel med en ytterdiameter av ca 5 centimeter.

Regeringen har i beslut den 30 oktober 2014 uppdragit åt Sveriges geologiska undersökning (SGU) att bereda ärendet genom att inhämta underlag och remittera ansökan samt avge ett eget yttrande med förslag till beslut till regeringen.

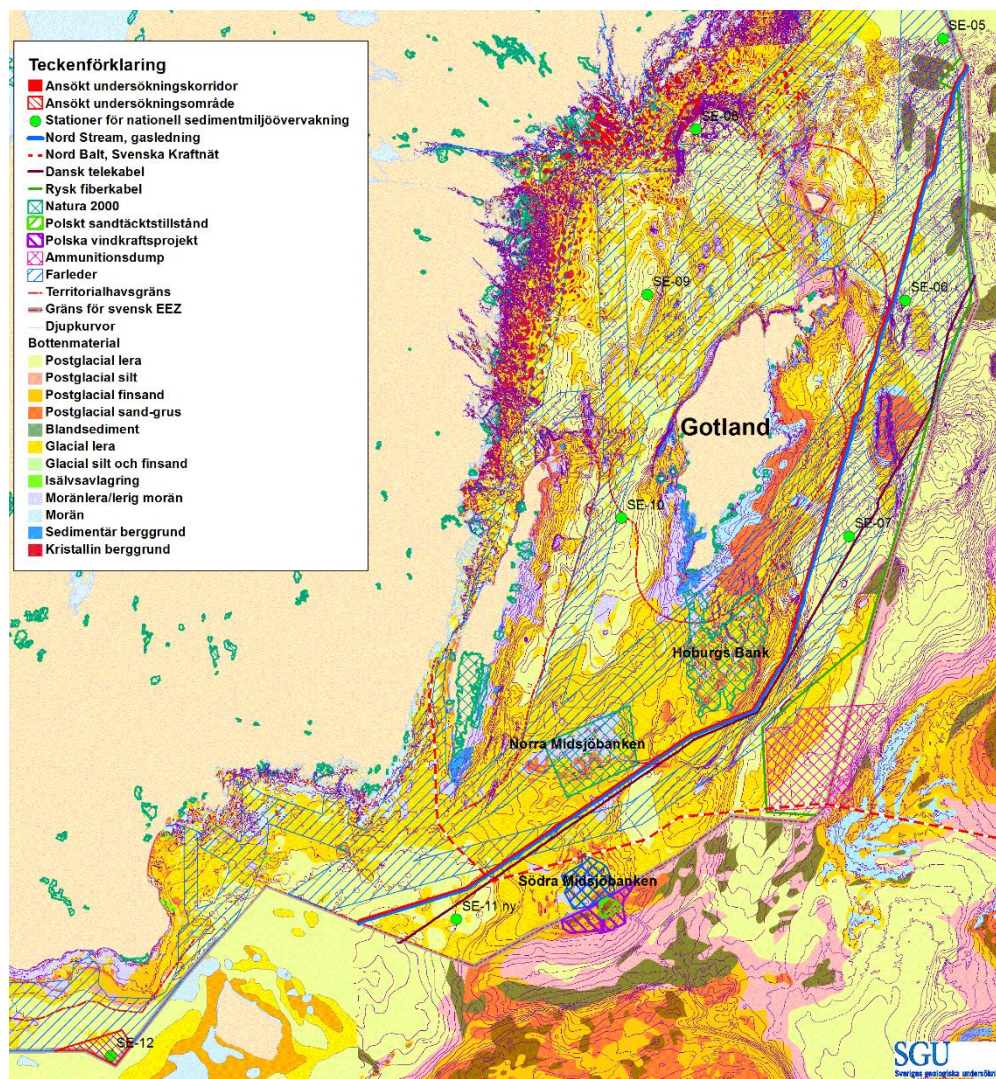
Organisationsnr 202100-2528

Den ansökta verksamheten

Det ansökta undersökningsområdet utgörs dels av en 1 km bred korridor som inom svensk ekonomisk zon, från gränsen mot finsk ekonomisk zon till gränsen mot dansk ekonomisk zon norr om Bornholm, är belägen strax väster om och parallellt med naturgaslänken Nord Stream:s västra rörledning, dels ett ca 216 km² stort område vid gränsen mot tysk och dansk ekonomisk zon i södra Östersjön, se figur 1. Inom den nordliga korridoren bedöms fiberkabeln kunna förläggas 500 – 1000 meter väster om Nord Stream:s västra gasrör. Korridoren är därmed, i huvudsak, belägen inom det område som omfattades av Nord Stream:s undersökningar för gasledningen. Corenet Oy har genom avtal med Nord Stream AG erhållit tillgång till de undersökningsdata som samlades in för gasledningen och kan därmed styra de kommande undersökningarna. Motsvarande underlag saknas för området i södra Östersjön. Undersökningarna i detta område bedöms dock i huvudsak kunna koncentreras till en 1 km bred korridor.

- De planerade undersökningarna omfattar:
- Vattendjupbestämning för terrängmodellering med hjälp av multibeamekolod
- Bottenyteavsökning med hjälp av sidoseende sonar
- Finsedimentdjupbestämning med hjälp av sedimentekolod
- Identifiering av kablar och järnföremål med hjälp av magnetometer
- Geoteknisk sondering av den översta delen av havsbotten med konpenetrometer (CPT); I snitt en sondering per 10 km.
- Sedimentprovtagning geoteknisk och kemisk analys; I snitt en sedimentprovtagning per 10 km.
- Provtagning för bottenfaunaanalys
- Mätning och provtagning med avseende på vattenskiktning och kvalitet

Figur 1. Geologiska förhållanden och infrastruktur i anslutning till de undersökningsområden ansökan avser.

Remissinstanserna

Ansökan har remitterats till Boverket, Energimyndigheten, Försvarmakten, Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Kammarkollegiet, Kustbevakningen, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Riksantikvarieämbetet (RAÄ), Rikspolisstyrelsen, Sjöfartsverket, Statens maritima museer (SMM) och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Transportstyrelsen, . Det huvudsakliga innehållet i remissinstansernas yttranden framgår av sammanställningen i bilaga 1.

Energimyndigheten, Försvarmakten, Länsstyrelsen i Skåne län, Kammarkollegiet, Kustbevakningen, Naturvårdsverket, MSB och Rikspolisstyrelsen har alla anfört att man antingen inte har något att erinra mot att tillstånd ges, tillstyrkt ansökan eller avstått från att yttra sig.

Boverket har huvudsakligen anfört att projektet är angeläget av infrastrukturella skäl, att det är bra att ledningen följer tidigare tillståndsgivna anläggningars sträckningar samt att projektet bör utformas så att framtida liknande projekt kan möjliggöras.

HaV har huvudsakligen anfört att undersökningarna kan utföras utan att någon betydande skada uppkommer på de intressen HaV ska bevaka. Det akustiska instrumentet som ska användas kan endast ge en marginell störning på marina mikroorganismer. Fysiska ingrepp är mycket små och instrument som ska användas för att mäta magnetism och vattenkvalitet förväntas inte medföra någon skada.

Länsstyrelsen i Blekinge län har huvudsakligen anfört att enligt praxis används ett förfarande liknande det enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. vid arkeologiska provningar inom svensk ekonomisk zon. Den del av Sea Lion-projektets planerade sträckning som följer Nord Streams kabelkorridor kan vara marin arkeologiskt utredd av Statens maritima museer. För de sträckor som planeras att undersökas geofysiskt bör rekommendationerna i Riksantikvarieämbetets ”Rekommendationer för marin arkeologisk sonarkartering” följas, se följande länk: http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/23/rapp2012_11.pdf?sequence=1 .

Länsstyrelsen i Gotlands län har huvudsakligen anfört att den är positiv till projektet och projektet förväntas ge liten miljöpåverkan. Länsstyrelsen är positiv till att resultaten från undersökningarna görs tillgängliga för myndigheter. Länsstyrelsen framför dock att fiske och övrig sjöfart inte bör hindras eller påverkas av undersökningen.

Länsstyrelsen i Kalmar län har bland annat anfört följande. Länsstyrelsen anser att det är bra att tidigare sträckning och data från Nord Streams projekt används och att projektet har ambition om höga kvalitetskrav. Ett nytt inflöde av syrerikt saltvatten har nyligen nått Östersjön och av ansökningshandlingarna framgår att sökanden kommer att inhämta information om stratifiering och syreförhållanden. Länsstyrelsen anser att data som samlas in ska kunna användas för status- och miljöbedömning enligt Havs- och vattendirektivet. Ett provtagningsprogram för hydrografi bör diskuteras med SMHI. Information från AquaBiotas redovisning av tumlarens utbredning i Östersjön bör inkluderas i Cinias uppdrag. Denna information kan vara viktig vid val av teknik, tid för undersökningar m.m. Eventuella observationer av tumlare under pågående arbete bör även redovisas till svenska myndigheter (Artdataportalen).

Länsstyrelsen i Stockholms län har anfört att eftersom undersökningen kommer att ta hänsyn till Natura2000-områden och havsplaneringen samt att kabeln kommer att läggas i anslutning till Nord Streams kabel har Länsstyrelsen inget att erinra mot ansökan.

RAÄ har bl.a. anfört följande. Cinia Oy bör ta reda på om några fasta fornlämningar kommer att beröras av provborrningen. Fornlämningar som kan förekomma i områden är skeppsvrak där förlisningen kan ha skett före år 1850 och boplatser från från äldre stenålder. Det är lämpligt att låta marinarknologisk expertis undersöka om fornlämningar berörs av företaget. Förekomsten av fartygslämningar ska undersökas med sonarkartering inom exploateringsområdet med tillhörande arbetsområde. Kartering av större bottenområden ska ske så att 100 procents täckning uppnås.

Sjöfartsverket har bl.a. anfört följande. Sjöfartsverket förbehåller sig rätten att inkomma med synpunkter i senare skede av processen. Sjöfartsverket bedömer att de planerade undersökningarna direkt kommer att beröra riksintresseklassade sjötrafikstråk och andra viktiga farleder. Inom det område i svenskt

kontinentalsockelområde väster om Bornholm där undersökningarna kommer att ske kan sjötrafiken påtagligt komma att påverkas av undersökningarna varför det är av yttersta vikt att hålla sjöfarten informerad om hur trafiken ska ledas för att kunna passera arbetsplatsen på ett säkert sätt. Undersökningarna ska planeras och genomföras så att de inte inkräktar på sjötrafiken, försämrar sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet. I en tidig kontakt med Sjöfartsverket bör undersökningsplan och kontaktuppgifter meddelas.

Senast fyra (4) veckor före undersökningen påbörjas, samt därefter fortlöpande under operationens framskridande, ska detta meddelas till Sjöfartsverket (Ufs-redaktionen) för att informeras vidare till sjöfarten via ordinarie kontaktvägar.

Information till sjöfarare meddelas till:

Swedish NtM and Chart Correction Office (Ufs-redaktionen) Tel +46 771 63 06 05. E-mail: ufs@sjofartsverket.se

Avvikelse från arbetsplanen eller ändringar i den ska omedelbart meddelas till MSI SWEDEN (bemannas dygnet runt): Tel +46 771 63 06 85. E-mail: msi@sjofartsverket.se. VHF: Anrop MSI SWEDEN på lämplig kanal.

Efter avslutat undersökningsarbete ska dess resultat rapporteras till ufs@sjofartsverket.se för uppdatering av djupdatabas och sjökort.

SMM har sammanfattningsvis anfört följande. Ett undersökningstillstånd ska innehålla krav på att undersöka om fornlämningar kommer att beröras av arbetsföretaget. Enligt praxis, senast i samband med Nord Streams arbetsföretag i samband med vilket flera tidigare okända fornlämningar påträffades, ska 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) (KML) tillämpas på områden på svensk ekonomisk zon trots att lagen inte är tillämplig utanför svenskt territorialvatten. Området mellan södra och norra Midsjöbankarna i södra Östersjön är grundområden på 25-30 meters djup. Där kan det finnas spår av bosättningar från äldre stenålder, då delar av detta område var fastland. Analyser av batymetriska undersökningar och bottenprofilerare kan vara sätt att finna spår efter mänsklig verksamhet.

SMM anser att ledningens påverkan på kulturmiljön bör utredas genom att kulturhistoriska lämningar lokaliseras och undersöks. Det är önskvärt att geofysisk

kartering genomförs enligt Riksantikvarieämbetets rekommendationer så att den kan användas för att lokalisera kulturhistoriska lämningar. Karteringen bör då minst innefatta högupplöst side scan sonar – kartering av hela kabelkorridoren inklusive hela ankrings- och etableringskorridor. En sådan kartering bör granskas av marinarkeologisk expertis för att kunna utgöra underlag för att lokalisera indikationer på kulturhistoriska lämningar. De indikationer på kulturhistoriska lämningar som kan komma att påverkas av ledningsförläggningen bör sedan filmas med ROV eller dykbesiktigas för att om möjligt avgöra om de utgör fornlämningar.

SSM anser att befintlig data från Nord Stream gasledningen kan användas för arkeologiska analyser och SMM:s rapport Gasledning genom Östersjön (2010:15) som täcker in den två kilometer breda sonarkarterade korridoren längs Nord Streams gasledning. Om områden utanför denna korridor påverkas av arbetsföretaget bör dessa undersökas och analyseras enligt ovan.

SMHI har bl.a. anfört att SMHI förespråkar att en ny miljöundersökning görs då vatten- och sedimentkvalitet och därmed även livsmiljön för bottenlevande organismer förändras över tid. Tidigare gjorda mätningar för detta bör inte ligga till grund för nya bedömningar. SMHI ser gärna att insamlade miljö- och vattenkvalitetsdata delges SMHI för att göras tillgängligt SMHIs databaser.

Transportstyrelsen har huvudsakligen anfört följande. Transportstyrelsen yttrar sig ur sjöfartssynpunkt och Transportstyrelsen har inget att erinra om undersökningarna görs i enlighet med ansökan.

Undersökningarna sker bitvis i stråk med mycket sjötrafik. Därför är det viktigt att analysera riskerna med detta och ha en plan för hur dessa ska hanteras och reduceras. En sådan åtgärd som är viktig är informationen till övrig sjötrafik och berörda myndigheter, vilket även nämns i ansökan.

Cinias bemötande

Cinia har fått möjlighet att bemöta remissinstansernas yttranden och har den 26 januari 2015 inkommit med svarsyttrande till SGU. Av Cinias bemötande framgår huvudsakligen att bolaget noterar att ingen instans motsätter sig ansökan men att vissa instanser haft synpunkter som bolaget valt att kommentera. Cinia har huvudsakligen framfört följande kommentarer på remisstansernas synpunkter.

SMHI och Länsstyrelsen i Kalmar län berör bl.a. genomförandet av eventuella miljöundersökningar i sina respektive yttranden. Cinia önskar tydliggöra att ingen ny miljöundersökning planeras att genomföras i samband med de kommande bottenundersökningarna. Nedläggning av telekomkablar innebär en mycket marginell och temporär miljöpåverkan. En genomgång av resultaten från Nord Streams miljö-, geofysiska och geotekniska undersökningar samt dess kontrollprogram har bekräftat de grundläggande antagandena att den planerade utläggningen av en telekomkabel inte kommer att ge några signifikanta miljöeffekter. Detta kommer att redovisas och tydliggöras utförligare i den miljöbedömning som kommer att bifogas den kommande konstruktionsansökan.

RÄÄ, SMM och Länsstyrelsen i Blekinge län har i sina yttranden bl.a. anfört att RÄÄs rekommendationer för marinarkelogisk sonarkartering bör följas i samband med de geofysiska undersökningarna. RÄÄ och SMM anser därutöver att ett undersökningstillstånd ska innehålla krav på undersökningar huruvida fornlämningar kommer att beröras av arbetsföretaget. Myndigheterna anser att befintlig data från redan genomförda batymetriska undersökningar och geotekniska provtagningar kan användas för analyserna. Cinia har bifogat en teknisk beskrivning till tillståndsansökningen och bekräftar att undersökningsarbetet utifrån dessa specifikationer innebär att skeppsvrak och andra eventuella fornlämningar längs den planerade kabelsträckningen kommer att upptäckas. Sträckningen genom svensk ekonomisk zon planeras för övrigt läggas inom den korridor som redan granskats av Nord Stream och marinarkelogisk expertis, där så är möjligt och lämpligt. För dessa områden kommer de planerade geofysiska undersökningarna att genomföras för att verifiera redan tillgänglig data.

Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Länsstyrelsen Gotland framhåller bl.a. i sina yttranden vikten av att undersökningsarbetet planeras och genomförs så att åtgärderna inte inkräktar på fisket eller övrig sjötrafik, eller försämrar sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet. Transportstyrelsen tillägger att undersökningarna bitvis sker i stråk med mycket sjötrafik och att det därför är viktigt att riskerna analyseras samt att ha en plan för att hantera och reducera dessa risker. Sjöfartsverket framhåller även vikten av att sjöfarten regelbundet hålls informerad. Myndigheten har delgett hur den anser att informationsflödet i samband med arbetet bör ske, samt att den förutsätter att Cinia kommer att samråda med Sjöfartsverket och andra relevanta myndigheter angående ledningens

sträckning, dess eventuella förlängning samt påverkan på sjöfarten. Cinia delar myndigheternas syn att arbetet ska planeras så att dess inverkan på fisket och annan sjötrafik minimeras. Cinia delar även Sjöfartsverkets positiva inställning till ett samråd och kommer inom kort att diskutera sträckning, riskhantering och informationsflöde inför, samt under, kommande arbeten. Vad gäller områden med mycket sjötrafik önskar Cinia meddela att diskussioner med myndigheter i Danmark och Tyskland har lett fram till att sträckningen vid Bornholm nu planeras dras något längre söderut än tidigare planerat. Detta innebär att undersökningsområdet söder om Sverige med stor sannolikhet helt kommer att kunna undvikas.

Samrådsmöte inför kommande utläggningsarbete

Cinia kallade till samrådsmöte inför det kommande utläggningsarbetet. Mötet hölls den 9 februari 2015 och representanter från SGU deltog vid mötet. Vid samrådsmötet förtydligades bland annat att Cinia ej längre kommer att nyttja den ovan berörda ansökta sträckningen vid Bornholm.

Justering av SMHIs yttrande.

I anledning av att Cinia meddelat att den ansökta sträckningen förbi Bornholm ej längre kommer att nyttjas och för att förtydliga att den påverkan arbetsprojektet kommer att ha på havsbotten är marginell i förhållande till det projekt som Nord Stream tidigare utförde har bolaget tagit kontakt med SMHI. SMHI har därefter meddelat Cinia och SGU att myndighetens yttrande i den del vad avser behovet av ny miljöundersökning ej längre är motiverat.

SGU:s tekniska bedömning av geologiska förhållanden, allmänna förutsättningar samt miljöpåverkan av undersökningarna

SGU anser att det föreslagna undersökningsprogrammet är lämpligt och bedömer att den planerade verksamheten inte kommer att påverka den geologiska miljön inom något av de två undersökningsområdena. I det södra undersökningsområdet är dock en av stationerna, SE-12, i Sveriges nationella program för sedimentmiljökontroll med nedan angiven centrumposition belägen.

Station nr.	N, SWEREF 99 TM	E, SWEREF 99 TM	Latitud WGS84	Longitud WGS 84	Djup (m)
SE-12	6095142	433358	54° 59,9196'	13° 57,4907'	47

Det är av vikt att den naturliga sedimenttillväxten på platsen i så liten utsträckning som möjligt störs av mänsklig aktivitet. Sedimentprovtagning, sondering och en eventuellt kommande kabelförläggning bör därför inte utföras närmare stationen än 1 kilometer, räknat från ovan angiven centrumposition. Miljöbelastningsdata insamlade på stationen kan hämtas via kartvisaren Miljöövervakning, havs och sjösediment under länken: <http://apps.sgu.se/kartvisare/>

SGU har ur teknisk synvinkel i övrigt inget att invända mot den redovisade undersökningsverksamheten och ser positivt på den samordning, både geografiskt och informationsmässigt, med naturgasförbindelsen Nord Stream, som redovisas i ansökningshandlingen.

SGUs juridiska bedömning

SGU bedömer att aktuell verksamhet kommer att kunna bedrivas inom ramen för de ”Allmänna hänsynsreglerna m.m.” som finns i 2 kap. miljöbalken. Sökanden är lämplig att handha ansökt verksamhet.

Remissinstanserna har varit positivt eller neutralt inställda till ansökan och flera har ansett att det är bra att de data som undersökningarna kommer att resultera i även kommer att komma myndigheter och forskning till del.

Med hänvisning till 3 § kontinentalsockellagen tillstyrker SGU att regeringen meddelar Cinia Oy ansökt tillstånd enligt kontinentalsockellagen.

Tillståndet bör omfatta hela det ansökta området, förutom Sea Lion Survey Area.

Ett tillstånd bör förenas med följande villkor, huvudsakligen enligt remissinstansernas förslag:

1. SGU ska, senast 14 dagar innan arbetet påbörjas, delges en tidsplan för undersökningsverksamheten samt uppgifter, inklusive kontaktuppgifter, om det fartyg, respektive de fartyg som ska utföra undersökningar för projektet.
2. Kustbevakningen ska, senast 14 dagar innan arbetena påbörjas, informeras om
  - datum och tidpunkt som gäller för påbörjan av arbetena,
  - vilka åtgärder som avses utföras i enlighet med medgivet tillstånd under arbetsperioden,
  - datum och tidpunkt för avslutande av arbetena, och
  - vilket/vilka fartyg samt vilka kommunikationskanaler som används vid varje tillfälle.
3. Inför och vid genomförandet av undersökningarna ska samverkan sökas med berörda länsstyrelser och marinarknologisk expertis. För de sträckor som planeras undersökas geofysiskt ska dialog föras med RAÄ om hur arbetet ska bedrivas. Utgångspunkten för mätningarna ska göras i rekommendationerna i Riksantikvarieämbetets ”Rekommendationer för marinarknologisk sonarkartering”.
4. Undersökningarna ska planeras och genomföras så att de inte inkräktar på sjötrafiken eller försämrar sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet.
5. Senast fyra (4) veckor före undersökningen påbörjas, ska undersökningsplan och kontaktuppgifter meddelas till Sjöfartsverket, Swedish NtM and Chart Correction Office (Ufs-redaktionen), för att informeras vidare till sjöfarten. Tel +46 771 63 06 05. E-mail: ufs@sjofartsverket.se.
6. Fiskare som bedriver fiske inom området ska underrättas om när och var undersökningarna kommer att utföras. Cinia Oy ska ta kontakt med Sveriges Fiskares Riksförbund senast 14 dagar innan arbetet påbörjas.

Under undersökningsarbetets gång

7. Avvikelse från tidsplanen ska fortlöpande meddelas SGU
8. Kopior av all insamlad geologisk/ geofysisk/ geoteknisk information från svenskt kontinentalsockelområde, såväl rådata som tolkningar och sammanställningar, ska i enlighet med 9 § lagen om kontinentalsockeln fortlöpande tillställas SGU. Rådata ska i första hand tillställas SGU i standardformat (t.ex. XTF, SEGY) och i andra hand i instrumentformat. Tolkningar och sammanställningar ska levereras i standardformat (t.ex. shape, dxf, dgw, pdf). I de fall ”multibeambackscatterdata” samlas in ska även kopior av dessa data tillställas SGU.
9. Undersökningsplan och kontaktuppgifter ska kontinuerligt meddelas Ufs-redaktionen.
10. Avvikelse från arbetsplanen eller ändringar i den ska omedelbart meddelas till MSI SWEDEN: Tel +46 771 63 06 85. E-mail: msi@sjofartsverket.se. VHF: Anrop MSI SWEDEN på lämplig kanal.
11. Inom de områden inom svenskt kontinentalsockelområde där undersökningarna kommer att ske och där sjötrafiken påtagligt kan komma att påverkas av undersökningarna ska sjötrafiken hållas informerad.
12. Tillståndshavaren ska löpande underrätta Kustbevakningen om arbetenas fortskridande samt senast två veckor innan arbetena avslutas meddela Kustbevakningen om detta.
13. Tillståndshavaren ska omedelbart informera kustbevakningen om olja eller andra skadliga ämnen kommit ut i havet under arbetets genomförande eller om det finns överhängande fara för utsläpp. Informationen ska lämnas till Kustbevakningens Regionledning Sydväst på telefon +46 31 726 90 00, telefax + 46 31 29 36 01 eller via e-post till vb.krs@kustbevakningen.se.

14. Utsläpp av olja och andra skadliga ämnen eller dumpning i samband med arbete får inte ske. Undersökningarna får inte orsaka sediment- och förorenings-spridning som kan störa känsliga habitat eller växt- och djurliv i havet. Relevanta skyddsåtgärder måste vidtas i samband med arbete i närheten av förorenade sediment.
15. Om fornlämningar påträffas ska arbetet direkt stoppas och kontakt tas med berörd länsstyrelse och Rikantikvarieämbetet (RAÄ).

Efter avslutat undersökningsarbete

16. Kopior av insamlade vattendjupsdata ska tillställas Sjöfartsverket.
17. Efter avslutat undersökningsarbete ska dess resultat rapporteras till ufs@sjofartsverket.se för uppdatering av djupdatabas och sjökort.
18. SMHI ska tillställas de resultat undersökningen ger gällande klimat, havsnivåer och biokemiska processer.
19. Instrument eller annan utrustning får inte lämnas kvar efter undersökningstidens utgång.

I bilaga 2 har intagits förslag till regeringsbeslut enligt lagen om kontinentalsockeln.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad genereldirektör.

I ärendets handläggning har 1:e statsgeologen Anders Elhammer, stabschefen Per Klingbjer, verkjuristen Carin Lundberg, juristerna Helena Kjellson och Fredrik Bäck (föredragande) deltagit.

Lena Söderberg

Fredrik Bäck

Bilagor:

Bilaga 1 - Sammanställning av remissynpunkter

Bilaga 2 – Förslag till regeringsbeslut

Kopia till:

Cinia Oy

Remissinstansernas synpunkter**Remissinstans****Huvudsakligt innehåll i remissvar****Boverket**

Boverket bedömer projektet som angeläget för utvecklingen av den digitala infrastrukturen i norra Europa. Det är positivt att företaget avses att om möjligt utnyttja redan existerande exploaterade stråk på havsbotten. Projektet har för avsikt att placera fiberkabeln parallellt med redan existerande infrastruktur i form av den gasledning som Nord Stream driver. Boverket menar att det är bra om detta projekt utformas så att det kan möjliggöra liknande infrastrukturprojekt i framtiden och korsande ledningar. Boverket har i övrigt inga synpunkter på ansökan.

Energimyndigheten

Energimyndigheten har inga synpunkter på ansökan.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra mot att bolaget genomför planerad undersökning.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten anser att de undersökningar inom svensk ekonomisk kontinentalsockel som Corenet Oy ansökt om kan genomföras utan att någon betydande skada uppstår på de intressen som myndigheten har i uppdrag att bevaka. De planerade undersökningarna omfattar projektering och utredning medels akustiska, mekaniska samt passiva metoder inom ett begränsat geografiskt område, i syfte att fastställa

förutsättningarna för utläggning av fiberoptisk kabel. De akustiska instrumentet kan detekteras av flera marina organismer men omfattningen av störningen är att betrakta som marginell. De fysiska ingrepp som bottenundersökningarna (provtagning av sediment och bottenfauna) medför är mycket små. Vidare förväntas de instrument som används för att mäta magnetism och vattenkvalitet inte medföra någon skada.

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet har inga synpunkter på ansökan.

Kustbevakningen

Kustbevakningen har inget att erinra mot ansökan.

Länsstyrelsen i Blekinge län

Enligt praxis används ett KML-liknande (lagen om kulturminnen mm 1988:950) förfarande vid arkeologiska prövningar inom svensk ekonomisk zon. Den del av Sea Lion-projektets planerade sträckning som följer Nord Streams kabelkorridor kan vara marinarkeologiskt utredd av Statens maritima museer. För de sträckor som planeras att undersökas geofysiskt bör rekommendationerna i Riksantikvarieämbetets ”Rekommendationer för marinarkeologisk sonarkartering” följas, se följande länk: http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/23/rapp2012_11.pdf?sequence=1 .

Länsstyrelsen Gotlands län

Länsstyrelsen ställer sig positiv till undersökningarna av bottenförhållandena inför eventuell kommande utläggning av fiberoptisk kabel. Undersökningarna har väldigt liten miljöpåverkan då skonsamma undersökningstekniker används (MultiBeam Ekolod, SideScan Sonar, etc.). Likaså minimeras miljöpåverkan

då redan undersökt och befintlig sträckning för infrastruktur avses användas i stor omfattning.

Länsstyrelsen tycker även att det är positivt att erhållna resultat görs tillgängliga för myndigheter. Resultaten från miljöprovtagningar skulle vara en värdefull information och utgöra ett viktigt underlag vid exempelvis bedömningen av Östersjöns miljöstatus enligt havsmiljödirektivet.

Länsstyrelsen vill dock framföra att fiske och övrig sjöfart inte bör hindras eller påverkas av undersökningen.

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen anser att det av ansökan framgår att sökanden har lagt stor vikt vid att arbetet utförs med höga kvalitetskrav, bl a med syfte att minimera påverkan på miljön. Länsstyrelsen noterar särskilt att den tänkta sträckningen är framtagen med intentionen att kabeln placeras parallellt med redan existerande infrastruktur (kablar, rörledningar) där så är rimligt och möjligt för att undvika att ta orörda havsbottenarealer i anspråk. Länsstyrelsen anser det också positivt att befintlig data från tidigare undersökningar, genomförda i samband med t e x sträckningen av Nord Stream, nyttjas.

Nyligen har ett stort och mycket viktigt inflöde av syrerikt saltvatten till Östersjön observerats, och detta kommer att följas av svenska myndigheter och forskare under 2015. Länsstyrelsen förstår av informationen i remissen att sökanden avser att inhämta information om stratifiering (termo- och haloklinstruktur) och syreförehållanden utmed tänkt sträckning.

Länsstyrelsen anser också att data som samlas in även ska kunna användas för status- och miljöbedömning enligt Havsmiljö- och vattendirektivet. Samordnande

myndighet och datavärd för hydrografi och näringsämnen är SMHI, med vilka ett provtagningsprogram i så fall bör diskuteras.

Länsstyrelsen har precis tagit del av AquaBiotas aktuella redovisning (Carlström & Carlén) av tumlarens utbredning i Östersjön (SAMBAH-projektet) och anser att här finns information som bör inkluderas i uppdraget, bl a överlappar planerad sträckning utmed Gotland och Öland med områden där högst täthet av tumlare i Östersjön registrerats. Information som kan vara viktig vid val av teknik, tidpunkt för undersökningar m.m. Observationer av tumlare under pågående arbete bör också rapporteras till svenska myndigheter (Artdataportalen).

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen har inga synpunkter på ansökan.

Länsstyrelsen i Stockholms län

I Corenets ansökan tas hänsyn till bl.a. Natura 2000-områden och havsplaneringen. Vidare kommer kabeln att, i möjligaste mån, läggas parallellt med Nord Streams rörledningar och på så sätt minska påverkan på i nuläget orörda områden.

Länsstyrelsen i Stockholm har således inget att erinra mot Corenets övergripande beskrivning av hur denna undersökning ska utföras.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår från att lämna synpunkter.

MSB

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har inga synpunkter på ansökan.

Riksantikvarieämbetet

RAÄ anser att undersökningstillståndet ska innefatta krav på att Corenet Oy tar reda om några fornlämningar kommer att beröras av det planerade företaget. Fornlämningar som kan förekomma i området är fartygslämningar där förlisningen kan antas ha skett före år 1850, och boplatser från äldre stenålder. De senare tillkom då delar av Södra

Östersjöns botten var fast land. Det är lämpligt att låta marinarkeologisk expertis undersöka om fornlämningar berörs av företaget.

Förekomsten av fartyglämningar ska undersökas med sonarkartering som ska omfatta hela det aktuella exploateringsområdet, inklusive tillhörande arbetsområden. Med arbetsområde avses i detta sammanhang ett område som inte direkt berörs av exploateringen, men som man bedömer ändå behöver tas i anspråk, exempelvis för ankring av arbetsfartyg.

Kartering av större bottenområden ska ske så att 100 procents täckning uppnås.

Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen har ingen synpunkt på ansökan.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har tagit del av handlingar i rubricerat ärende och har att bedöma ärendet ur sjösäkerhetssynpunkt. I Sjöfartsverketss yttrande tas därför inte ställning till aspekter eller åtgärder som rör t.ex. natur och miljö eller undersökningsmetoder vad gäller tekniska detaljer.

Sjöfartsverket tar inte heller detaljerad ställning till utsträckning av eventuella framtida ledningar. Detta görs med förutsättningen att separat och omfattande samråd tas av sökanden med Sjöfartsverket och andra relevanta myndigheter angående ledningarnas sträckning, dess eventuella förläggning samt påverkan på sjöfarten.

Sjöfartsverket förbehåller sig rätten att tillägga ytterligare synpunkter under ovan nämnda samrådsprocess.

Rubricerade undersökningar planeras att genomföras i en korridor (Sea Lion Survey corridor i kartmaterialet) samt i ett område inom svensk ekonomisk zon (Sea Lion survey area) med etablerade sjötrafikstråk i form

av riksintresseklassade farleder 35, 37, 20 och 28 samt 27 inklusive Deep Water Route (förkortning DW i kartmaterialet) och Trafiksepareringssystem (Traffic Separation Schemes) TSS South Hoburgsbank samt TSS Midsjöbankarna med pågående tung och intensiv sjötrafik.

Undersökningar avses att utföras i korridorer för eventuella framtida ledningar som anses kunna förläggas så mycket som möjligt parallellt till Nord Streams befintliga gasledningar i närheten av och delvis i de ovannämnda farlederna.

Undersökningskorridorerna kommer även korsas med farlederna 20, 35, 38 samt 27 och 27. Dessa riksintresseklassade områden har viktiga funktioner för Sveriges och för Östersjöns sjötransportsystem.

Därtill lokaliserades undersökningsområdet (Sea Lion survey area) i närheten av Trafiksepareringssystem TSS In Bornholmsgat och i direkt anslutning till samt delvis i dess södra del inom området för rekommenderad sydgående färdriktning.

Undersökningsområdet kommer att gränsa till TSS:ens separeringszon. Med hänsyn tagen till ovanstående bedömer Sjöfartsverket att undersökningsområdet (Sea Lion survey area) kommer att utgöra det område som skulle kunna påverka sjötrafiken påtagligt i svenskt kontinentalsockelområde väster om Bornholm. Sjöfartsverket framhåller att det är av yttersta vikt att under undersökningsarbetets gång hålla sjöfarten informerad om hur trafiken ska ledas för att kunna passera arbetsplatsen på ett säkert sätt.

Undersökningsarbetet ska planeras och genomföras så att åtgärderna inte inkräktar på sjötrafiken eller försämrar sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet. I en tidig kontakt med Sjöfartsverket (Ufs-redaktionen) bör undersökningsplan meddelas samt

kontaktuppgifter till en enhet som ansvarar för undersökningar anges för upprättande av kontakt- och informationsrutiner.

Senast fyra (4) veckor före undersökningen påbörjas, samt därefter fortlöpande under operationens framskridande, ska detta meddelas till Sjöfartsverket (Ufs-redaktionen) för att informeras vidare till sjöfarten via ordinarie kontaktvägar.

Information till sjöfarare meddelas till:

Swedish NtM and Chart Correction Office (Ufs-redaktionen) Tel +46 771 63 06 05. E-mail: ufs@sjofartsverket.se

Avvikelse från arbetsplanen eller ändringar i den ska omedelbart meddelas till MSI SWEDEN (bemannas dygnet runt): Tel +46 771 63 06 85. E-mail: msi@sjofartsverket.se. VHF: Anrop MSI SWEDEN på lämplig kanal.

Efter avslutat undersökningsarbete ska dess resultat rapporteras till ufs@sjofartsverket.se för uppdatering av djupdatabas och sjökort.

Sjöfartsverket förbehåller sig rätten att tillägga ytterligare eller mer detaljerade synpunkter vid den separata samrådsprocessen men har utöver ovan anförda synpunkter i nuläget inget att erinra mot att de i ansökan beskrivna undersökningarna utförs.

Statens maritima museer

SMM anser att ett undersökningstillstånd skall innehålla krav på Corenet Oy att undersöka om fornlämningar kommer beröras av arbetsföretaget. De fornlämningar som kan finnas längs den planerade sträckningen är fartygslämningar, förlisningar som kan

antas ha skett före 1850 och submarina stenåldersboplatser i södra Östersjön.

2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) gäller i svenskt territorialvatten och har endast begränsad giltighet för svensk ekonomisk zon. I samband med exploateringar i vattenområden i svensk ekonomisk zon, har det på senare år utvecklats praxis att genomföra provning av kulturmiljöpåverkan som om de kulturhistoriska lämningarna låg i svenskt territorialvatten. Det senaste exemplet för på detta utgörs av företaget Nord Stream AG:s gasledning, där nio tidigare okända fartygslämningar bedömdes ha ett kulturhistoriskt värde motsvarande fornlämningar enligt 2 kap. kulturmiljölagen. Se vidare ”Gasledning genom Östersjön”, Sjöhistoriska museet rapport 2010:15 om påträffade och undersökta fartygslämningar i den två kilometer breda sonarkarterade korridoren längs Nord Streams gasledning.

Området mellan södra och norra Midsjöbankarna i södra Östersjön är grundområden på 25-30 meters djup. Där kan det finnas spår av bosättningar från äldre stenålder, då delar av detta område var fastland. Analyser av batymetriska undersökningar och bottenprofilerare kan vara sätt att finna spår efter mänsklig verksamhet.

SMM anser att ledningens påverkan på kulturmiljön bör utredas genom att kulturhistoriska lämningar lokaliseras och undersöks. Det är önskvärt att geofysisk kartering genomförs enligt Riksantikvarieämbetets rekommendationer så att den kan användas för att lokalisera kulturhistoriska lämningar. Karteringen bör då minst innefatta högupplöst side scan sonar – kartering av hela kabelkorridoren inklusive hela ankrings- och etableringskorridor. En sådan kartering bör granskas av marinarkeologiska expertis för att

kunna utgöra underlag för att lokalisera indikationer på kulturhistoriska lämningar. De indikationer på kulturhistoriska lämningar som kan komma att påverkas av ledningsförläggningen bör sedan filmas med ROV eller dykbesiktigas för att om möjligt avgöra om de utgör fornlämningar.

SSM anser att befintlig data från Nord Stream gasledningen kan användas för arkeologiska analyser och SMM:s rapport Gasledning genom Östersjön (2010:15) som täcker in den två kilometer breda sonarkarterade korridoren längs Nord Streams gasledning. Om områden utanför denna korridor påverkas av arbetsföretaget bör dessa undersökas och analyseras enligt ovan.

SMHI

SMHI förespråkar att en ny miljöundersökning görs då vatten- och sedimentkvalitet och därmed även livsmiljön för bottenlevande organismer förändras över tid. Tidigare gjorda mätningar för detta bör inte ligga till grund för nya bedömningar. SMHI ser gärna att insamlade miljö- och vattenkvalitetsdata delges SMHI för att göras tillgängligt i SMHIs databaser.

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen yttrar sig ur sjöfartssynpunkt och Transportstyrelsen har inget att erinra om undersökningarna görs i enlighet med ansökan.

Undersökningarna sker bitvis i stråk med mycket sjötrafik. Därför är det viktigt att analysera riskerna med detta och ha en plan för hur dessa ska hanteras och reduceras. En sådan åtgärd som är viktig är informationen till övrig sjötrafik och berörda myndigheter, vilket även nämns i ansökan.

Förslag till regeringsbeslut

Ansökan om tillstånd enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln för undersökande av havsbotten på kontinentalsockeln utanför territorialgränsen i Östersjön

---

Regeringens beslut

Utforskande av kontinentalsockeln

Regeringen meddelar med stöd av 3 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln tillstånd för Cinia Oy att till och med den 1 april 2016, i enlighet med ansökan, undersöka kontinentalsockeln i Östersjön.

För tillståndet gäller följande villkor.

Innan undersökningsarbetet påbörjas

1. SGU ska, senast 14 dagar innan arbetet påbörjas, delges en tidsplan för undersökningsverksamheten samt uppgifter, inklusive kontaktuppgifter, om det fartyg, respektive de fartyg som ska utföra undersökningar för projektet.
2. Kustbevakningen ska, senast 14 dagar innan arbetet påbörjas, informeras om
  - datum och tidpunkt som gäller för påbörjan av arbetena,
  - vilka åtgärder som avses utföras i enlighet med medgivet tillstånd under arbetsperioden,
  - datum och tidpunkt för avslutande av arbetena, och
  - vilket/vilka fartyg samt vilka kommunikationskanaler som används vid varje tillfälle.
3. Inför och vid genomförandet av undersökningarna ska samverkan sökas med berörda länsstyrelser och marinarknologisk expertis. För de sträckor som planeras undersökas geofysiskt ska dialog föras med RAÄ om hur arbetet ska bedrivas. Utgångspunkten för mätningarna ska göras i rekommendationerna i Riksantikvarieämbetets "Rekommendationer

för marin arkeologisk sonarkartering”.

4. Undersökningarna ska planeras och genomföras så att de inte inkräktar på sjötrafiken eller försämrar sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet.
5. Senast fyra (4) veckor före undersökningen påbörjas, ska undersökningsplan och kontaktuppgifter meddelas till Sjöfartsverket, Swedish NtM and Chart Correction Office (Ufs-redaktionen), för att informeras vidare till sjöfarten. Tel +46 771 63 06 05. E-mail: ufs@sjofartsverket.se.
6. Fiskare som bedriver fiske inom området ska underrättas om när och var undersökningarna kommer att utföras. Cinia Oy ska ta kontakt med Sveriges Fiskares Riksförbund senast 14 dagar innan arbetet påbörjas.

Under undersökningsarbetets gång

7. Avvikelser från tidsplanen ska fortlöpande meddelas SGU.
8. Kopior av all insamlad geologisk/ geofysisk/ geoteknisk information från svenskt kontinentalsockelområde, såväl rådata som tolkningar och sammanställningar, ska i enlighet med 9 § lagen om kontinentalsockeln fortlöpande tillställas SGU. Rådata ska i första hand tillställas SGU i standardformat (t.ex. XTF, SEGY) och i andra hand i instrumentformat. Tolkningar och sammanställningar ska levereras i standardformat (t.ex. shape, dxf, dwg, pdf). I de fall ”multibeambackscatterdata” samlas in ska även kopior av dessa data tillställas SGU.
9. Undersökningsplan och kontaktuppgifter ska kontinuerligt meddelas Ufs-redaktionen.
10. Avvikelser från arbetsplanen eller ändringar i den ska omedelbart meddelas till MSI SWEDEN: Tel +46 771 63 06 85. E-mail: msi@sjofartsverket.se. VHF: Anrop MSI SWEDEN på lämplig kanal.
11. Inom de områden inom svenskt kontinentalsockelområde där undersökningarna kommer att ske och där sjötrafiken påtagligt kan komma att påverkas av undersökningarna ska sjötrafiken hållas informerad.
12. Tillståndshavaren ska löpande underrätta Kustbevakningen om arbetenas fortskridande samt senast två veckor innan arbetena avslutas meddela Kustbevakningen om detta.
13. Tillståndshavaren ska omedelbart informera kustbevakningen om olja eller andra skadliga ämnen kommit ut i havet under arbetets genomförande eller om det finns överhängande fara för utsläpp. Informationen ska lämnas till Kustbevakningens Regionledning Sydväst på telefon +46 31 726 90 00,

telefax + 46 31 29 36 01 eller via e-post till vb.krs@kustbevakningen.se.

14. Utsläpp av olja och andra skadliga ämnen eller dumpning i samband med arbete får inte ske. Undersökningarna får inte orsaka sediment- och förorenings-spridning som kan störa känsliga habitat eller växt- och djurliv i havet. Relevanta skyddsåtgärder måste vidtas i samband med arbete i närheten av förorenade sediment.
15. Om fornlämningar påträffas ska arbetet direkt stoppas och kontakt tas med berörd länsstyrelse och Riksantikvarieämbetet (RAÄ).

Efter avslutat undersökningsarbete

16. Kopior av insamlade vattendjupsdata ska tillställas Sjöfartsverket.
17. Efter avslutat undersökningsarbete ska dess resultat rapporteras till ufs@sjofartsverket.se för uppdatering av djupdatabas och sjökort.
18. SMHI ska tillställas de resultat undersökningen ger gällande klimat, havsnivåer och biokemiska processer.
19. Instrument eller annan utrustning får inte lämnas kvar efter undersökningstidens utgång.

Ärendet

Cinia Group Oy (tidigare Corenet Oy och hädanefter benämnt Cinia eller bolaget) har hos regeringen ansökt om tillstånd att undersöka havsbotten på svensk kontinentalsockel i Östersjön. Undersökningarna avser genomförande av projekterings- och utredningsarbeten och syftar till att fastställa bottenförhållandena och geofysiska förutsättningar inför utläggning av planerad fiberoptisk undervattenskabel på havsbotten. Resultatet från undersökningarna utgör underlag för bedömning om den lämpligaste sträckningen inom den sökta undersökningskorridoren inklusive ett begränsat område i södra Östersjön samt lämplig installationsteknik. Cinia vill utreda möjligheterna för att utöka kapaciteten för höghastighetsdatatransport från Finland till kontinental-Europa. Projektet är initierat av Finlands regering. Den planerade länken utgörs av en armerad fiberoptisk kabel med en ytterdiameter av ca 5 centimeter.

Regeringen har i beslut den 30 oktober 2014 uppdragit åt Sveriges geologiska undersökning (SGU) att bereda ärendet genom att inhämta underlag och remittera ansökan samt avge ett eget yttrande med förslag till beslut till regeringen.

Ansökan har remitterats till Boverket, Energimyndigheten, Försvarmakten, Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Kammarkollegiet, Kustbevakningen, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Riksantikvarieämbetet (RAÄ), Rikspolisstyrelsen, Sjöfartsverket, Statens maritima museer (SMM) och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Transportstyrelsen, . Ingen av remissinstanserna har motsatt sig ansökan. Vissa instanser har dock lämnat synpunkter på ansökan.

SGU har i sitt yttrande till regeringen den 9 mars 2015 tillstyrkt ansökan.

SGU gör bedömningen att den planerade undersökningsverksamheten med redovisade undersökningsmetoder inte kommer att påverka den geologiska miljön i nämnvärd omfattning. SGU anser vidare att aktuell verksamhet kommer att kunna bedrivas inom ramen för de ”Allmänna hänsynsreglerna m.m.” som finns i 2 kap. Miljöbalken. Sökanden är lämplig att handha ansökt verksamhet. SGU föreslår att regeringen meddelar det sökta tillståndet. Tillståndet bör dock förenas med villkor, i huvudsak enligt remissinstansernas förslag.

Skäl för regeringens beslut

Regeringen finner att beskrivningen av undersökningarnas miljökonsekvenser är tillfredställande samt att undersökningarna är förenliga med de regler i miljöbalken som i övrigt ska tillämpas i ärendet. Regeringen delar SGU:s uppfattning att ansökt undersökningsverksamhet inte kommer att påverka de olika förhållandena inom området i nämnbar omfattning. Regeringen anser därför i likhet med SGU att undersökningstillstånd bör lämnas förenat med det under rubriken Regeringens beslut angivna villkoren.